
Saksnr: 2020/304-23
Saksbehandlar: Charlotte Espeland
Dato: 04.11.2020

Til: Hovudutval for kultur, idrett og integrering

Frå: Fylkesdirektør for kultur, idrett og inkludering

Utgreiing av behovet for ei nasjonal, digital plattform for Den kulturelle skulesekken

Innleiing

Kulturtanken har i innspel til Kulturdepartementet løfta fram behovet for å opprette ei nasjonal plattform for digital formidling av produksjonar i Den kulturelle skulesekken. På bakgrunn av dette har Kulturdepartementet bede Kulturtanken utgreie forslaget nærare før ein tar stilling til vidare framdrift. Departementet har understreka at ein eventuell nasjonal arena for digital formidling bør utviklast med eit langsiktig perspektiv, og ikkje vere avgrensa til koronasituasjonen.

Utgreiinga vurderer ikkje i kva utstrekning ein bør tilby digitalt formidla opplevingar i DKS i framtida, men gjer ei kartlegging av moglegheiter og utfordringar, og tilrår tiltak. I arbeidet med utgreiinga har Kulturtanken vore i dialog med fylkeskommunar og kommunar, kunstnarorganisasjonar, kulturinstitusjonar og organisasjonar som arbeider med born og unge.

Kulturtanken konkluderer med at det ikkje er føremålstenleg å utvikle ein heilt ny arena for digital formidling pr. dags dato. Ein vidareutviklar i staden den nyleg utvikla DKS-portalen til også å omfatte distribusjon av digitalt formidla uttrykk. DKS-portalen er ein innmeldingsportal for utøvarar og tilbydarar av produksjonar til DKS-programma i heile landet, og eit felles fagsystem for alle som jobbar med DKS. Portalen er ein bank for alle produksjonar i DKS og ei visningsrute for elevar, lærarar og skular.

Bakgrunn

I mars måtte Noreg stenge ned på grunn av koronapandemien. Dette fekk store konsekvensar i heile samfunnet, også for gjennomføringa av DKS. Då elevane vart sende heim og skulane gjekk over til digital undervising, vart alle planlagde DKS-turnear avlyste. Situasjonen førte til at ein produserte og prøvde ut digital formidling som eit alternativ til den analoge formidlinga.

Bakgrunnen for at Kulturtanken har utgreidd spørsmålet om ein nasjonal arena for formidling av DKS er tredelt:

- Store delar av det analoge DKS-tilbodet våren 2020 vart avlyst. Situasjonen førte til at ein byrja å jobbe med digitalt formidla og distribuerte DKS-opplevingar.
- Ein langsiktig digitaliseringsprosess i samfunnet generelt og i kulturen spesielt er ein av dei utløysande faktorane. Målgruppa for DKS er skule-elevar, og desse nyttar i stor grad digitale flater for å oppleve kultur. I tillegg er mange offentlege tenester digitale.
- Kostnadsnivået er aukande. Dersom ikkje midlane til DKS vert auka tilsvarande, er det ein risiko for at aktiviteten blir redusert. DKS-opplevingar som vert distribuerte og formidla digitalt kan sjåast som eit kostnadseffektivt alternativ.

Utreiinga peiker på kva rammevilkår og tilrettelegging som bidreg til at digital formidling av DKS kan skje med høg kvalitet, både i ein beredskapssituasjon og på lengre sikt.

Funn i utgreiinga

Utgreiinga viser at koronapandemien har vore en katalysator for utvikling av kunnskap og utprøving av digitale formidlingsformer i DKS. Dette påverkar igjen vilkåra mellom anna for produksjon, kvalitetsvurdering, distribusjon, honorering, elevmedverknad og rollefordeling mellom kultur og skule.

Funna i utgreiinga kan summerast opp i seks punkt:

1. Når arbeidet med digital formidling vert koordinert, vil det bidra til å nå måla i DKS.

Ein koordinert innsats for digital formidling kan bidra til å nå kulturpolitiske mål og sette Kulturtanken betre i stand til å løyse sitt mandat. Spesielt gjeld dette satsinga på eit samarbeid med utdanningssektoren på digitale flater og med miljø med produksjons- og IT-kompetanse.

2. Kvalitetsomgrepet har endra seg på grunn av pandemien, ei endring som held fram.

Overgangen til ei digital formidling under koronapandemien har ført til at ein forstår kvalitetsomgrepet på ein ny måte. Når ein i større grad nyttar digitale midlar til formidling ser nokre aktørar moglegheiter både til å nå eit breiare publikum og til ei kunstnarleg utvikling, medan andre ser det som ei naudløysing. Kulturtanken bør derfor sikre at det digitale ikkje vert utvikla som ei erstatning av det fysiske møtet, men at det vert lagt til rette for at ein utforskar nye tilleggs kvalitetar ved ei digital formidling.

3. Med digital formidling er det behov for nye samarbeidsformer på tvers av sektor og kompetanseområde.

Utgreiinga viser at det er eit stort behov for ny type kompetanse og insentiv som legg til rette for etableringa av sektoroverskridande samarbeidsformer, utviklingsarbeid og nettverksarenaer.

4. Eit manglande rammeverk for honorering, opphavsrett og vederlag bremsar arbeidet med digital formidling

I overgangen frå ei analog til ei digital formidling blir formidlinga flytta frå eit område der honorar og vederlag i større grad er regulerte, til eit område der dei i mindre grad er det. Dette fører til utfordringar for aktørane i og utanfor DKS. Det er eit ynske at Kulturtanken kan bidra til å utforme nasjonale standardar for dette.

5. Auka kompetanse på og utvikling av verktøy for interaksjon på digitale flater kan bidra til å skape nye rom med verknad og deltaking for born og unge

Overgangen frå analoge til digitale arenaer endrar premissane for deltaking frå barn og unge. Ein bør styrke moglegheitene for at borna og dei unge får oppleve kunst og kultur i eit samspel mellom analoge og digitale formidlingsformer.

6. Nye distribusjonskanalar blir viktigare når infrastrukturen vert styrka og skolen sine egne digitale verktøy blir tatt i bruk.

Utgreiinga viser at det er utfordringar med å gjennomføre eit digitalt DKS-tilbod i skulen, og at det fører til meirarbeid for dei som jobbar med DKS. Samtidig er det alt utvikla løysingar utanfor DKS-apparatet på nokre av utfordringane, gjennom digitale læringsplattformer av ulike slag.